

عنوان مقاله: تبیین میزان رعایت استانداردهای استریلیزاسیون، در واحدهای CSSD بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی تبریز

نویسنده: فرزانه علیخواه، کارشناس فوکال پوینت ایمنی بیمار، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز

مقدمه و هدف: ضد عفونی و استریل کردن ابزار و وسایل بیمارستانی یکی از مهمترین راههای جلوگیری از انتشار عفونت های بیمارستانی میباشد. CSSD (Central Supply Sterilization Department) یا دپارتمان استریل مرکزی مکانی است که براساس تعداد تختها و ابعاد بیمارستانی تعیین شده و هدف آن متمرکز کردن مسئولیت و کار استریل در مکانی است که دارای تجهیزات و پرسنل مناسبی جهت این کار می باشد. اهمیت این واحد تا آنجا است که بدون این مرکز هیچگونه عمل جراحی، ترمیم پوست، کارهای تشخیصی، پانسمانها و ... انجام نمی شود. وظیفه این بخش تدارک طیف وسیعی از اقلام استریل و ضدعفونی شده برای بخشها و سایر قسمتهای درمانی می باشد.

روش پژوهش: این یک پژوهش مقطعی- توصیفی است که اطلاعات واحدهای CSSD کلیه مراکز تابعه دانشگاه بر اساس پرسشنامه ای مشتمل بر زیر ساخت های فضای فیزیکی و فرایندهای استریلیزاسیون، جمع آوری و با نرم افزار spss تحلیل و آنالیز گردید.

نتایج: از 46 بیمارستان تابعه دانشگاه، 41 مرکز دارای واحد CSSD می باشد. از نظر زیر ساختها، 61,5% واحدهای CSSD مساحتی کمتر از حد استاندارد دارند. در 60% مراکز تفکیک فضای کثیف، تمیز و استریل وجود دارد از نظر استانداردهای زیرساختی در فضای کثیف 60%، فضای تمیز 71% و فضای استریل 89% استانداردها رعایت شده است. از نظر تجهیزات و وسایل در هر سه منطقه، 60,7% دستگاه های اتوکلاو، دارای سختگیر برای رفع رسوب و رفع پلاک ها، 50% آب پرفشار جهت شستشوی وسایل، 64% هوای فشرده و 50% کابینت مناسب نگهداری ست های استریل وجود دارد. امکان تنظیم دما و رطوبت در 33% مراکز وجود دارد. تهویه فشار مثبت در هیچ مرکزی وجود نداشت. در 43% مراکز شستشوی ابزار کثیف بصورت مکانیکی انجام می گیرد و اطمینان از فرایند پاکسازی در 86% مراکز با استفاده از Check Wash و تست پروتئین انجام می گیرد. 75% مراکز از وی پک علاوه بر پوشش پارچه ای و کاغذ گرفت استفاده می کنند که از این تعداد جهت اطمینان از دوخت وی پک، 76% از تست سیلر استفاده می کنند. در 43% مراکز از فرمالین جهت

استریلیزاسیون وسایل حساس به حرارت استفاده می کنند. در 9 مرکز دستگاه پلاسما، در 3 مرکز اتیلن اکساید و یک مرکز بخار و گاز فرمالدهید علاوه بر اتوکلاو پری و کیوم وجود دارد. جهت اطمینان از صحت فرایند استریلیزاسیون در 100% دستگاه های اتوکلاو، از نشانگرهای شیمیایی کلاس 1، 4 و 6 و تست بوودیک بصورت روزانه و تست بیولوژیکال بصورت هفتگی استفاده و مستندات ثبت و بایگانی می گردد. برای جابجایی، حمل و نقل، ذخیره سازی و انبار داری ارقام استریل در 57% مراکز ترالی مخصوص حمل وسایل استریل وجود دارد و 71% مراکز دارای سیستم بازخوانی ابزار و وسایل استریل از بخشها هستند.

بحث و نتیجه گیری: این بررسی نشان داد واحدهای CSSD از نظر زیر ساختهای فضای فیزیکی و تفکیک فضاها بدلیل قدمت بالای اکثر ساختمانهای بیمارستان ها در حد متوسط بوده، ولی از نظر وجود تجهیزات پزشکی و رعایت استانداردهای فرایند استریلیزاسیون در وضعیت قابل قبول هستند. با توجه به اهمیت و نقش بسزای واحد CSSD و اجرای صحیح فرایندهای استریلیزاسیون در پیشگیری از عفونت های مکتسبه از بیمارستان و ارائه خدمات ایمن به بیماران، پیشنهاد می گردد اصلاح زیر ساختهای واحد های استریلیزاسیون و تجهیز آن در اولویت برنامه عملیاتی مراکز درمانی قرار گیرد. به شستشوی وسایل و ابزار قبل از استریلیزاسیون و تدوین روش اجرایی و نظارت بر اجرای آن، توصیه می گردد.